

1. Wstęp

Wieloletnia prognoza finansowa (*dalej* WPF) obejmuje - zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r. poz. 885, poz. 938, poz. 1646, z 2014r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626, poz. 1877, z 2015r. poz. 238, poz. 532, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1190, poz. 1358, poz. 1513) - (*dalej* ufp) - okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty prognozą nie może być jednak krótszy niż okres, na który przyjęto limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ufp. W związku z tym, że zadanie inwestycyjne pn. „Budowa hali sportowo-rekreacyjnej” (spłata wierzytelności) finansowane będzie do roku 2024, limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ufp, w przypadku Gminy Lipiany zostały określone dla zadań inwestycyjnych do 2024 roku.

WPF Gminy Lipiany obejmuje lata 2016-2025, gdzie rok 2025 zaprezentowano bez zadłużenia z tego tytułu.

Lata 2016 - 2025 uwzględniają prognozę kwoty długu na okres spłat kredytów i pożyczek aktualnie występujących oraz planowanych do zaciągnięcia, ostatnia spłata długu przypada przy aktualnym zadłużeniu w roku 2025.

2. Konstrukcja wieloletniej prognozy finansowej

WPF została opracowana zgodnie z zapisami ufp w formie uchwały Rady Miejskiej posiadającej 3 załączniki:

- załącznik Nr 1 – zawiera podstawowe dane przyjęte do wieloletniej prognozy finansowej, w tym źródła sfinansowania deficytu lub przeznaczenie nadwyżki budżetowej, prognozę kwoty długu i sposób jego sfinansowania w latach 2016-2025, w tym relację, o której mowa w art. 243 ufp,
- załącznik Nr 2 – zawiera zestawienie limitów wydatków budżetu oraz limitów zobowiązań na planowane i realizowane przedsięwzięcia wieloletnie,
- załącznik Nr 3 – stanowią niniejsze objaśnienia wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej.

Wartości przyjęte w WPF i w budżecie Gminy Lipiany na 2016 rok są spójne w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu Gminy stosownie do wymogów art. 229 ufp.

Ponadto zachowano spójność pomiędzy dokumentami w zakresie planowanych na 2016 rok dochodów i wydatków. Faktycznie do budżetu Gminy Lipiany wpłynie kwota o ok. 450 000 zł większa z tytułu dotacji z budżetu państwa, których wielkości wzrastają w trakcie roku.

3. Założenia makroekonomiczne i czynniki wpływające na realistyczność prognozy

Przedział czasowy 2016-2025 stwarza ryzyko niewłaściwego oszacowania wartości przyjętych w prognozie, zarówno dochodów i wydatków jak też relacji długu do dochodów. Stąd wieloletnia prognoza finansowa podlega ciągłej analizie i w miarę potrzeb będzie nowelizowana stosownie do uchwał budżetowych na kolejne lata.

Przed przystąpieniem do opracowania WPF zapoznano się z „Wytycznymi dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego” zmodyfikowanymi w dniu 7 października 2015 roku. Rzeczywiste wielkości ujęte w WPF skorygowano jednak o dane historyczne, założenia, prognozy i kalkulacje specyficzne dla Gminy Lipiany.

Prognozowane dochody i wydatki oraz przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu, a także spłatą długu opierają się na przewidywaniach, co do przyszłych warunków działania Gminy, a nie na informacjach pewnych. Realistyczność WPF będzie zależała od wielu czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- czynniki wewnętrzne, zależne od decyzji organów gminy,
- czynniki zewnętrzne, niezależne od decyzji organów gminy.

Czynniki wewnętrzne to przede wszystkim polityka finansowa, w tym:

- adekwatność planowanych potrzeb i przedsięwzięć do możliwości ich finansowania i świadomość odpowiedzialności za decyzje powodujące konieczność obciążania spłatami „nowego” długu kolejnych okresów (w związku z aktualnym poziomem zadłużenia Gminy i obecnym poziomem obciążenia okresów najbliższych),
- polityka podatkowa wpływająca na wysokość dochodów Gminy (poziom stawek podatków gminnych).

Czynniki zewnętrzne to przede wszystkim:

- przebieg procesów gospodarczych w kraju (stopa bezrobocia, inflacja, poziom PKB, oprocentowanie kredytów bankowych itd.),
- regulacje prawne obowiązujące samorządy (w tym stabilność prawa w zakresie gwarantowanych dochodów JST oraz adekwatność tych dochodów w stosunku do wyznaczonych ustawowo zadań, limity zadłużenia, limity wydatków na obsługę długu, zmiany stawek podatków),
- lokalne potrzeby społeczne i uwarunkowania gospodarcze regionu.

4. Dochody budżetu w latach 2016-2025

Dochody budżetu zostały przedstawione w WPF w szczególowości wynikającej z art. 226 ufp tj. w podziale na dochody bieżące i dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży

majątku. Określenie wartości ww. dochodów nastąpiło na podstawie szacunków dokonanych dla ważniejszych źródeł ich pochodzenia.

DOCHODY = Dochody bieżące + Dochody majątkowe

4.1. Dochody bieżące

Dochody bieżące są to dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi (art. 235 ust. 2 ufp). Dochody oszacowano przy uwzględnieniu podpisanych umów (porozumień), obowiązujących uchwał podatkowych z uwzględnieniem ich zakładanych zmian oraz danych historycznych, a także informacji z Ministerstwa Finansów i od dysponentów części budżetu państwa.

Dochody bieżące są wielkością kształtującą zarówno wynik budżetu bieżącego, jak i limit obciążenia budżetu spłatami zadłużenia, o czym mowa w dalszej części objaśnień.

Na 2016 rok zaplanowano dochody w wysokości mniejszej od poziomu planowanego w latach następnych i w roku bieżącym. Wpływ na powyższe ma m.in. zmiana przepisów uniemożliwiająca wykorzystywanie przez strażę miejskie urzędzeń do pomiaru przekroczenia dopuszczalnej prędkości oraz zmniejszenie stawki podatku rolnego.

Lata 2016-2018 będą prawdopodobnie okresem, w którym nastąpi realizacja projektów unijnych i innych, na które Gmina otrzyma dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych, w szczególności na remonty dróg. Z tym że rok, w którym zadanie będzie realizowane niekoniecznie będzie rokiem generującym dochody (tzn. zwrot wydatków nie zawsze następuje w roku ich rozliczenia) – co na etapie obecnego planowania budżetu – bez danych w zakresie zaakceptowanych do realizacji projektów – nie można dokładnie sprecyzować. Niemniej jednak wzrost dochodów powinien oscylować w granicach 4-5% (po uwzględnieniu średnich kwot dotychczasowych dotacji, o które wzrosną dochody w roku 2016 w stosunku do planu tj. ok. 450 000 zł). Po 2018 roku planuje się stały, bardziej ustabilizowany wzrost dochodów ogółem na poziomie ok. 1-2%.

Dochody z podatków i opłat lokalnych stanowią istotny element dochodów. Ich zwiększenie umożliwi realizację planowanych zadań inwestycyjnych oraz spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek. Niezbędne będzie utrzymanie ok. 90,00 % maksymalnych stawek w podatku od nieruchomości i jednoczesne prowadzenie windykacji zaległości. Wpływy z podatku rolnego na rok 2016 przyjęto opierając się na stawce maksymalnej. Podatek rolny w latach następnych winien utrzymywać się na poziomie zbliżającym się do stawek GUS, przy jednoczesnym udzielaniu pomocy publicznej osobom utrzymującym się z pracy na roli, dla których jest to wyłączone źródło dochodu.

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych utrzymują się na planowym przez Ministerstwo Finansów poziomie i wynosiły:

- 2012 rok – 1 707 575 zł
- 2013 rok - 1 702 017 zł

- 2014 rok – 1 903 933 zł
- 2015 rok – plan – 2 080 105 zł
- 2016 rok – plan – 2 193 336 zł

Struktura dochodów (bieżących i majątkowych z uwzględnieniem wzrostu dochodów z tytułu dotacji, których zwiększenie – w oparciu o historię lat poprzednich - z dużym prawdopodobieństwem nastąpi w 2016 roku tj. o ok. 450 000 zł) w dochodach ogółem przedstawia się następująco:

a) dochody własne (w tym ze sprzedaży bez subwencji i dotacji) wynoszą:

- w roku 2012 – 38,64%
- w roku 2013 – 36,58%
- w roku 2014 – 40,26%
- 2015 rok – plan – 41,93%
- 2016 rok – plan – 40,11%

b) subwencje (w tym oświatowa) wynoszą:

- w roku 2012 – 38,31%
- w roku 2013 – 39,27%
- w roku 2014 – 39,51%
- 2015 rok – plan – 40,70%
- 2016 rok – plan – 43,43%

c) dotacje na zadania własne i zlecone (bieżące i majątkowe):

- w roku 2012 – 23,05%
- w roku 2013 – 24,16%
- w roku 2014 – 20,23%
- 2015 rok – plan – 17,37%
- 2016 rok – plan – 16,46%

4.2. Dochody majątkowe

Dochody majątkowe obejmują dochody z tytułu sprzedaży majątku i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz dotacje i środki przeznaczone na inwestycje (art. 235 ust. 3). W prognozie wyeksponowane zostały jedynie dochody ze sprzedaży majątku.

Dochody ze sprzedaży majątku, podobnie jak dochody bieżące, stanowią wielkość uwzględnianą do obliczenia limitu obciążenia budżetu spłatami zadłużenia, o którym mowa w art. 243 ufp.

Dochody ze sprzedaży mienia w trzech latach poprzedzających rok 2016 (2013-2014 i plan 2015) utrzymują się na średnim poziomie ok. 276 958 zł.

Sprzedaż w 2016 roku planowana jest w kwocie 369 000 zł na podstawie przewidzianych do zbycia konkretnych nieruchomości. Ujęte w prognozie dochody z tego tytułu w latach

następnych – ze względu na naturalne kurczenie się zasobów nieruchomości gminnych wykazują tendencję malejącą.

5. Prognoza wydatków

Wydatki budżetu zostały przedstawione w WPF w szczególności wynikającej z art. 226 ufp. Określenie wartości wydatków bieżących i wydatków majątkowych nastąpiło przy uwzględnieniu ograniczeń i limitów określonych w ufp.

WYDATKI = Wydatki bieżące + Wydatki majątkowe

Przy prognozowaniu wydatków przyjęto następujące główne założenia:

- podstawę wyjściową stanowią prognozowane kwoty dochodów ogółem na poszczególne lata objęte prognozą,
- dążenie do uzyskania nadwyżki budżetowej, w szczególności w okresie zwiększonych rat spłacanych pożyczek i kredytów,
- wydatki bieżące muszą być ustabilizowane na poziomie umożliwiającym ich finansowanie z dochodów bieżących,
- ujęte w prognozie wydatki majątkowe wynikają z aktualnych lub planowanych decyzji i umów, a w szczególności zadań ujętych w załączniku nr 2 do uchwały, w tym wykup wierzytelności związanej z budową hali sportowo-rekreacyjnej.

Nadrzędnym celem przyjętej polityki fiskalnej było dążenie do uzyskania w roku 2016 wskaźnika spłaty z art. 243 ustawy. Możliwości kształtowania wydatków są ściśle zdeterminowane poziomem i strukturą dochodów Gminy oraz malejącymi możliwościami zadłużania się.

5.1. Wydatki bieżące

Wydatki bieżące są to wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi (art. 236 ufp). Proces planowania wydatków bieżących zdeterminowała obowiązująca regulacja art. 242 ufp, która wyklucza możliwość uchwalenia budżetu w sytuacji, gdy planowane wydatki bieżące są wyższe od planowanych dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki (rozumiane jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych).

We wszystkich latach objętych prognozą, wynik budżetu bieżącego wykazany w kolumnie 8.1 i 8.2 załącznika Nr 1 do uchwały stanowi wartość dodatnią. Sytuacja ta jest efektem dążenia do spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ufp. Relacja obowiązująca od 2014

roku limituje obciążenie budżetu spłatami zadłużenia. Opiera się na średniej arytmetycznej z 3 lat poprzedzających rok planowany, stanowiącej różnicę między dochodami bieżącymi powiększonymi o dochody ze sprzedaży majątku a wydatkami bieżącymi. W celu spełnienia relacji z art. 243 ufp od 2014 r., konieczne jest ograniczenie wydatków bieżących.

Dokonano weryfikacji wydatków bieżących na 2016 rok, w efekcie czego zabezpieczono w budżecie 2016 r. minimum niezbędne do funkcjonowania jednostki. Dalsze „cięcia” wydatków nie są już obecnie możliwe. Należy wziąć pod uwagę, że wysokość wielu z nich jest niezależna od decyzji władz Gminy i wynika ze stałego niedofinansowania pewnych dziedzin działalności lub nakładania na Gminy nowych zadań bez zabezpieczenia środków na ten cel. Przykładem są tu chociażby uzasadnione potrzeby w dziedzinie edukacji i oświaty nieznajdujące pełnego pokrycia w subwencji oświatowej.

W kolejnych latach różnica jaką pomiędzy subwencją a wydatkami na edukację i oświatę (po uwzględnieniu dotacji i dochodów uzyskiwanych przez jednostki oświatowe) musiano pokryć z dochodów własnych wynosiła:

- w roku 2013 – 1 779 895,48 zł, a po wyłączeniu wychowania przedszkolnego i dowozów szkolnych – 381 280,39 zł;
- w roku 2014 – 1 582 344,36 zł, a po wyłączeniu wychowania przedszkolnego i dowozów szkolnych – 430 157,01 zł;
- 2015 rok - plan – 1 624 014,00 zł, a po wyłączeniu wychowania przedszkolnego i dowozów szkolnych – 398 281,61 zł;
- 2016 rok – plan – 1 414 376,00 zł, a po wyłączeniu wychowania przedszkolnego i dowozów szkolnych – 253 076,00 zł.

Niezbędne jest więc podejmowanie działań dotyczących zwiększenia liczby uczniów, co przełoży się na mniejsze obciążenie budżetu gminy a w efekcie możliwość finansowania zadań inwestycyjnych a także wydatków bieżących. Planowana na rok 2016 subwencja oświatowa wynosi 4 384 366 zł. Jednak jej część od 2015 roku stanowi niejako „dotację celową” przeznaczoną na specjalną organizację nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży, co ogranicza swobodę jej wydatkowania. Subwencja oświatowa nie dotyczy wydatków związanych z prowadzeniem przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych.

W związku z powyższym konieczne stało się ograniczenie wzrostu wydatków bieżących. Praktycznie w najbliższych 2 latach założono brak wzrostu wydatków (po uwzględnieniu zwiększenia wydatków finansowanych z dotacji otrzymanych w trakcie 2016 roku), a w dalszych latach wzrost wydatków powinien wynosić poniżej 3 %.

W odniesieniu do wydatków na obsługę długu nie zakłada się żadnych stałych obwarowań w związku ze zmiennością wydatków w tej grupie wynikającą z czynników zewnętrznych (m.in. zmiany oprocentowania zaciągniętych kredytów). Wobec czego ich wysokość w 2016 roku zaplanowano w wysokości aktualnych notowań WIBOR (WIBOR 3M – 1,73 + marża - 1,70) z uwzględnieniem rezerwy na ewentualne niekorzystne zmiany w tym względzie.

W ciągu roku kwoty wydatków bieżących w kolejnych latach mogą ulec zmianie w poszczególnych grupach. Przyczyną modyfikacji mogą być zmiany wprowadzanych

przedsięwzięć związanych z programami finansowanymi z udziałem środków unijnych, jak również zmiany założeń co do wzrostu wydatków w kolejnych latach. Zmiana założeń może nastąpić po dostosowaniu danych 2015 roku do wykonania wynikającego ze sprawozdania rocznego (zachodzi obawa, że wykonanie 2015 roku może mieć wpływ na ustawowe wskaźniki limitujące zadłużenie, a ich przestrzeganie narzuca na nas obowiązek wynikający z ufp).

Niewątpliwie zagrożeniem staje się również sygnalizowane zadłużenia Związku Gmin Dolnej Odry.

W prognozie wyeksponowano zgodnie z art. 226 ufp: obsługę długu, wynagrodzenia i składki od nich naliczane, wydatki związane z funkcjonowaniem organów JST oraz przedsięwzięcia.

5.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe są to wydatki budżetu, do których zalicza się: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp, w części związanej z realizacją zadań JST, a także zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego (art. 236 ust. 4 ufp).

Wydatki majątkowe budżetu Gminy obejmują:

- wydatki na wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne w latach 2016-2025, określone w Załączniku Nr 2 do uchwały,
- inne wydatki przewidziane na realizację zadań i zakupów inwestycyjnych.

Wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne w latach 2016-2024 to spłata wierzytelności z tytułu budowy hali rekreacyjno-sportowej, instalacja lamp fotowoltaicznych, przebudowa ulicy Żeromskiego oraz ulicy Bema w Lipianach, a także drogi w miejscowości Skrzynka i Mielęcinek. Decyzje - w zakresie podejmowania innych wydatków inwestycyjnych są uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych, kierunku polityki podatkowej Gminy determinującej poziom dochodów oraz faktycznych ograniczeń wydatków bieżących - będą podejmowane na etapie projektowania budżetów na poszczególne lata. Stąd ogólne kwoty wydatków wykazano w kolumnie 11.5 załącznika Nr 1 do uchwały jako tzw. „wydatki nowe” (poza ww.).

6. Wynik budżetu

Wynik budżetu to różnica między dochodami a wydatkami budżetu, która stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu lub deficyt budżetu (art. 217 ust. 1 ufp).

WYNIK BUDŻETU = Dochody - Wydatki

Wynik budżetu w okresie objętym prognozą jest wynikiem podjętych zobowiązań inwestycyjnych oraz kredytowych oraz przyjętych do prognozy dochodów i wydatków:

- w roku 2016 jest to deficyt budżetu, który wynika w głównej mierze z mniejszych od zakładanych dochodów (m.in. obniżenie stawki podatku rolnego, ograniczenie wpływów z mandatów i brak wzrostu pozostałych dochodów). Deficyt zostanie sfinansowany przychodami z tytułu tzw. „wolnych środków” oraz z kredytu zaciągniętego na rynku krajowym. O konieczności jego zaciągnięcia będzie można zdecydować w drugiej połowie roku (ze względu na niepewność terminu wpływu środków stanowiących dofinansowanie zadań realizowanych w 2016 roku),
- w latach 2017-2025 jest to nadwyżka budżetu, która przy zminimalizowaniu wydatków oraz konsekwentnej realizacji i pozyskiwaniu dochodów umożliwi m.in. zniwelowanie zadłużenia.

Wieloletnia Prognoza Finansowa jest zgodna z uchwałą budżetową w zakresie wyniku oraz przychodów i rozchodów, a także w zakresie planowanych dochodów i wydatków. Niemniej jednak dokonując analizy poziomu dochodów i wydatków zasadne jest uwzględnienie w procedurze obliczeniowej dodatkowo ok. 450 000 zł stanowiących potencjalne dotacje, które będą wprowadzane do budżetu sukcesywnie w miarę otrzymywania decyzji o ich przyznaniu i których wysokość można oszacować w oparciu o historię lat poprzednich.

7. Prognoza kwoty długu Gminy Lipiany, sposób jego sfinansowania i ustawowe wskaźniki limitujące zadłużenie

Prognoza kwoty długu Gminy Lipiany została sporządzona zgodnie z art. 227 ust. 2 ufp. na okres, na który zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania, tj. na lata 2016-2025, gdzie koniec roku 2025 nie wykazuje zadłużenia.

$DŁUG\ NA\ KONIEC\ ROKU = Dług\ z\ poprzedniego\ roku + zaciągany\ dług - spłata\ długu$

W skład długu wchodzi kredyty i pożyczki oraz spłata wierzytelności z tytułu budowy hali sportowo-rekreacyjnej.

Realizacja budżetu może spowodować konieczność zmiany WPF i zaciągnięcia nieplanowanych na obecnym etapie kredytów. Niemniej jednak należy przyjąć za niedopuszczalne zaciągnięciem danym roku kredytu w wielkości wyższej od dokonywanych spłat (poza ewentualną restrukturyzacją lub sytuacją, w której Gmina mogłaby utracić szansę dofinansowania danego zadania ze środków zewnętrznych).

Powyższa zasada zagwarantuje spadek wartości zadłużenia w kolejnych latach, aż do jego wygaśnięcia.

Zgodnie z zapisami „nowej” ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. począwszy od 2014 r. mają zastosowanie limity zadłużenia określone w art. 243-244. Na podstawie zawartych w nich zapisów nie można uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty obsługi zadłużenia powiększonej o potencjalne spłaty kwot udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Ograniczenia te nie mają zastosowania do spłaty zadłużenia zaciąganego w związku z realizacją programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków unijnych oraz poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym takie projekty, jednak w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu oraz otrzymaniu refundacji.

Obciążenie budżetu spłatami zadłużenia, czyli lewa strona wzoru z art. 243 ufp, tj. $(R+O)/D$, została obliczona w sposób następujący: spłata rat długoterminowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych + odsetki (w tym od długu krótkoterminowego) + potencjalna spłata kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji) + zobowiązania związków współtworzonych przez gminę/dochody ogółem. Zarówno „R” jak i „O” nie uwzględniają spłat długu zaciąganego w związku z pozyskaniem środków unijnych (tj. na wyprzedzające finansowanie wydatków).

Pozycja $(Db+Sm-Wb)/D$ oblicza dla danego roku relację dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem. Ułamek ten służy do obliczenia prawej strony wzoru z art. 243 ufp, czyli limitu obciążeń budżetu danego roku spłatami długu. Limit obciążenia budżetu spłatami zadłużenia, kosztami jego obsługi oraz potencjalnymi spłatami poręczeń i gwarancji w danym roku budżetowym stanowi średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji określonej w pozycji $(Db+Sm-Wb)/D$ dla danego roku. Im wyższy jest wynik budżetu bieżącego powiększony o dochody ze sprzedaży majątku tym większe możliwości zadłużania i inwestowania.

Informacja na temat relacji, o której mowa w art. 243 ufp, limitującej zadłużenie Gminy Lipiany została wyliczona w kolumnach 9.1-9.7 Załącznika Nr 1 wskazuje na przestrzeganie przyjętej formuły.